

Till arbetspensionsanstalterna

PENSIONSLAG FÖR FRILANSARE

Vid föredragning för Republikens president 26.7.1985 stadfästes lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande samt lagar om ändring av 8 § lagen om pension för arbetstagare och 2 § lagen om statens pensioner. Till pensionsanstalterna har som bilaga till cirkulär 17/85 sänts regeringens proposition med förslag till dessa lagar. Lagarna stadfästes i enlighet med propositionen.

Lagarna träder i kraft den 1 januari 1986. Cirkulär om lagarnas tillämpning utsänds senare.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGOR

Lag om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande

Given i Nådendal den 26 juli 1985

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Denna lag tillämpas på arbetsförhållande i vilket arbetstagaren är verksam

- 1) som musiker;
- 2) som skådespelare, dansör eller annan utövande konstnär eller som regissör, dramaturg, koreograf, dräktplanerare eller scenograf;
- 3) som redaktör eller redaktionell medarbetare vid tidning eller tidskrift eller som framställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande;
- 4) som redaktör för radio- eller televisionsprogram eller som anmälare eller konstnärlig medhjälpare;
- 5) som översättare, tolk eller guide; eller
- 6) som fotograf, klippare eller konstnärlig medarbetare som deltar i framställningen av fotografi eller film.

En förutsättning för att lagen skall tillämpas är dessutom att det skapande konstnärliga arbetet eller framställningssättet är av avgörande betydelse i det arbetsförhållande som avses i 1 mom. och att arbetsförhållandet avses fortgå en kortare tid än ett år.

Denna lag gäller inte arbetsförhållande som nämns i lagen om sjömanspensioner (72/56), ej heller verksamhet som omfattas av lagen om pension för företagare (468/69).

Uppstår det oklarhet om huruvida denna lag skall tillämpas på någon, avgörs frågan av pensionsmyndighetscentralen på ansökan av den som låtit

utföra eller som utfört arbetet eller på ansökan av pensionsanstalten.

2 §

För arbetstagare som berörs av denna lag skall arbetsgivaren i enlighet med den bekosta pensionsskydd för ålderdom, invaliditet och arbetslöshet samt för de anhöriga till en sådan arbetstagare familjepensionsskydd.

Anordnandet av pensionsskydd enligt denna lag handhas av pensionskassan för utövande konstnärer. Villkoren och grunderna för pensionsskyddet fastställs av social- och hälsovårdsministeriet på ansökan.

Reglemente för pensionskassan för utövande konstnärer utfärdas genom förordning. Pensionskassans beslutanderätt utövas av en delegation och en styrelse, vilka består av ordförande och vice ordförande samt lika många representanter för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna på området. Ordföranden eller vice ordföranden skall vara förtrogen med försäkringsverksamhet. Delegationen tillsätts av pensionsmyndighetscentralen, som även utser styrelsens ordförande och vice ordförande.

3 §

Förutsättningarna för erhållande av ålders-, invalid- och arbetslöshetspension samt familjepension ävensom pensionens storlek bestäms, om inte annat följer av denna lag, enligt stadgande-

na i lagen om pension för arbetstagare (395/61). Arbetstagare har dock rätt att erhålla ålderspension enligt denna lag oberoende av om han fortsätter med arbete som avses i 1 §.

En förutsättning för erhållande av pension är att arbetstagarens arbetsförtjänst av förvärsarbete som avses i denna lag uppgår till minst 540 mark per kalenderår. Arbetsförtjänsten anses hänföra sig till det kalenderår under vilket den utbetalts.

4 §

Såsom till pension berättigande tid räknas varje kalenderår för vilket arbetstagaren uppburit sådan inkomst som enligt 3 § 2 mom. berättigar till pension, dock med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas i 6 § 1 och 3—5 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Vid uträknandet av invalidpensionens belopp beaktas som till pension berättigande tid även tiden från det år då invaliditeten inträtt till utgången av månaden före den månad då invaliditeten inträtt, om arbetstagarens förvärsinkomst beräknad per kalendermånad uppgår till minst 45 mark per månad. Vid uträknandet av den tid som återstår till pensionsåldern beaktas även hela kalendermånader fram till pensionsåldern under det år då pensionsåldern uppnås.

5 §

Beloppet av pension enligt denna lag uträknas per kalenderår för den till pension berättigande tid som fastställts i enlighet med 4 § ovan, på den i enlighet med 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade arbetsförtjänst som arbetstagaren haft under ifrågavarande år, och som legat till grund för de försäkringspremier som erlagts enligt denna lag.

Vid fastställande av invalidpension bestäms den lön som utgör grund för pension för den återstående tiden från det invaliditeten inträtt till det pensionsåldern uppnås, med tillämpning av stadgandena i 7 § lagen om pension för arbetstagare, på basis av den i 3 § 2 mom. angivna arbetsförtjänst som arbetstagaren haft under de högst fyra kalenderåren före den månad då invaliditeten inträdde, året då invaliditeten inträdde medräknat, och under vilka den årliga arbetsförtjänsten uppgått till minst 540 mark.

6 §

Vid tillämpning av 8 § lagen om pension för arbetstagare skall pension i enlighet med denna lag jämföras med pension som grundar sig på

lagen om pension för arbetstagare, och den arbetsförtjänst som berättigar till pension i enlighet med denna lag beaktas vid valet av den i nämnda stadganden förutsatta högsta pensionsgrundande lönen. Härvid bestäms denna arbetsförtjänst på basis av den högsta i denna lag angivna arbetsförtjänsten uträknad per kalenderår.

Har i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnt annat än av denna lag omfattat arbets- eller tjänsteförhållande eller annan än av denna lag omfattad företagarverksamhet fortgått under sådant kalenderår, eller i nämnda moment angiven pension fortgått under minst tre på varandra följande sådana kalenderår, under vilket eller vilka arbetstagarens i denna lag angivna arbetsförtjänst har uppgått till minst det i 3 § 2 mom. stadgade markbeloppet, sammanräknas för bestämmande av samordningsgrunden de i denna lag angivna arbetsförtjänsterna med motsvarande i detta moment nämnd, enligt annan lag pensionsgrundande lön eller arbetsförtjänst eller pension på det sätt som stadgas i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare. Härvid används som i denna lag angiven arbetsförtjänst genomsnittet av arbetsförtjänsten per månad i arbete av detta slag under kalenderåren i fråga.

7 §

Arbetsgivare är skyldig att erlagga försäkringspremie, som uträknas på basis av de löner han har utbetalt för arbete som omfattas av denna lag, varvid den av social- och hälsovårdsministeriet på framställning av pensionskassan årligen fastställda försäkringspremieprocenten skall tillämpas. Härvid bestäms den lön för vilken försäkringspremie skall erläggas enligt samma grunder som tillämpas vid förskottsinnehållning av skatt. Premieprocenten kan fastställas till en lägre nivå för lönen för de arbetstagare som vid utgången av kalenderåret i fråga inte har fyllt 24 år.

Premieprocenterna skall fastställas så, att de med beaktande av den sannolika räntefoten och andra försäkringstekniska omständigheter kan antas ge en avkastning, som förslår för täckande av de framtida utgifter som föresakats av anordnandet av pensionsskyddet under kalenderåret i fråga. Den del av premieinkomsten som behövs för utgifter som avses i 12 § 1 mom. 4 punkten lagen om pension för arbetstagare kan dock indrivnas först då dessa utgifter förtfaller till betalning.

De medel, som behövs för täckande av de framtida utgifter som anordnandet av det i 2 mom. angivna pensionskyddet medför, skall pensionskassan i enlighet med grunder som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet fondera såsom premiereserv, vilken omfattar även de i 12 § 1 mom. 4 punkten lagen om pension för arbetstagare nämnda utgifterna i den mån de inkomster som pensionskassan har och som inte skall användas för andra ändamål förslår till täckning av nämnda utgifter.

Vid tillämpning av 12 § lagen om pension för arbetstagare jämställs pensionskassan för utövande konstnärer i övrigt med de pensionsanstalter som bedriver verksamhet i enlighet med lagen om pension för arbetstagare.

8 §

Har arbetsgivare försummat att erlagga försäkringspremie i enlighet med denna lag och avhjälper han inte på anmodan sin försummelse inom en av pensionskassan föreskriven skälig tid, kan pensionskassan på basis av anskaffad utredning eller, om sådan saknas, enligt uppskattning förplikta arbetsgivaren att erlagga försäkringspremien förhöjd till högst dess dubbla belopp. Försäkringspremie får dock inte påföras för annan tid än för det löpande kalenderåret och de fem föregående kalenderåren. Av pensionsanstalten fastställd försäkringspremie samt på den för dröjsmålstiden högst enligt en av social- och hälsovårdsministeriet fastställd ränteprocent beräknad årlig ränta får utsökas utan dom eller utslag på samma sätt som skatter och avgifter. Den av ministeriet fastställda ränteprocenten får vara högst 6 procentenheter högre än ränteprocenten för den grundränta som Finlands Bank för tiden uppbar hos penninginrättningarna på centralbankskredit. Förändring av grundräntan beaktas likväl först från ingången av kalenderåret efter ändringen.

Av pensionskassan fastställd försäkringspremie och försäkringspremie, från vars erläggande pensionskyddscentralen i enlighet med 15 a § lagen om pension för arbetstagare har befriat arbetsgivare, anses vid beräkningen av en pension i enlighet med denna lag såsom erlagd försäkringspremie. Även arbetsförtjänst, som uppburits i arbete som omfattas av denna lag och för vilken arbetsgivaren inte längre kan åläggas att erlagga försäkringspremie, skall vid uträknandet av pensionsbeloppet beaktas som om försäkringspremien hade erlagts, om intyg av skattemyndighe-

terna eller annan därmed jämförbar tillförlitlig utredning över förtjänstens belopp företes.

Om arbetsgivaren är ett samfund eller en sammanslutning, för vars förpliktelser delägare eller bolagsman svarar såsom för egen skuld, kan en med stöd av denna lag fastställd avgift, jämte på den vid dröjsmål med betalningen beräknad ränta, utsökas hos delägaren eller bolagsmannen så som i 1 mom. stadgas.

9 §

Pensionskassans tillgångar skall i första hand placeras hos de arbetsgivare, som har arbetstagare vilka omfattats av denna lag. Vid beslut om placeringarna skall de av arbetsgivaren erlagda försäkringspremierna beaktas.

Placeringarna skall göras med beaktande av deras säkerhet, realvärdets bevarande, avkastningen och pensionsanstaltens likviditet. Säkerheten för placering skall utgöra i 10 kap. 3 § 1 mom. 1—4 punkten lagen om försäkringsbolag (1062/79) nämnda eller till sin art och säkerhet därmed likställda värdepapper eller förbindelser eller fast egendom som till sitt värde motsvarar placeringen, eller också placeringskreditförsäkring som beviljats av pensionskyddscentralen.

10 §

De i 3 § 2 mom., 4 § 2 mom. och 5 § 2 mom. fastställda markbeloppen justeras i enlighet med förändringar i den allmänna löne- och prisnivån på det sätt som stadgas i 9 § lagen om pension för arbetstagare.

11 §

Om inte annat följer av denna lag, gäller dessutom i tillämpliga delar vad som är stadgat i lagen om pension för arbetstagare.

12 §

Närmare stadganden om verkställighet och tillämpning av denna lag utfärdas genom förordning.

13 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Som till pension berättigande tid beaktas inte tiden före denna lags ikraftträdande.

Rätt till invalidpension kan inte förvärvas på grundval av sådan invaliditet som har begynt innan denna lag träder i kraft.

Pensionskassan för utövande konstnärer kan grundas redan före denna lags ikraftträdande. Pensionskyddscentralen och pensionskassan, se-

dan den har grundats, skall före lagens ikraftträdande vidta de åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter.

De i 3 § 2 mom., 4 § 2 mom och 5 § 2 mom. stadgade markbeloppen motsvarar det löneindexet, som fastställts för år 1966.

Nådendal den 26 juli 1985

Republikens President

Minister

Lag om ändring av 8 § lagen om pension för arbetstagare

Given i Nådendal den 26 juli 1985

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare 8 § 3 och 4 mom., sådana de lyder i lag av den 4 mars 1983 (235/83), som följer:

8 §

Är arbetstagare utan avbrott under en tid av minst sex månader samtidigt sysselsatt i två eller flera till nedan i 4 mom. nämnd grundpension berättigande arbets- eller tjänsteförhållanden eller företagarkerksamhet, sammanräknas motsvarande pensionsgrundande löner och arbetsinkomster vid fastställandet av samordningsgrunden. Har arbetstagare omedelbart före pensionsfallet på grund av tidigare pensionsfall fått grundpension eller annan därmed jämförlig, på arbets- eller tjänsteförhållande grundad pension, och har han samtidigt under minst tre år stått i sådant arbets- eller tjänsteförhållande eller bedrivit sådan företagarkerksamhet som berättigar till grundpension enligt 4 mom., läggs vid bestämmandet av samordningsgrunden till den pensionsgrundande lönen eller arbetsinkomsten i nämnda arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet 10/6 av den tidigare pensionen. Beträffande tillämpningen av detta moment på arbetsförhållanden som omfattas av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden eller lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (/) eller på företagarkerksamhet som omfattas av den förstnämnda lagen, gäller likväl vad som stadgas i dessa lagar.

De grundpensioner som skall beaktas vid samordningen är följande på arbets- och tjänsteförhållande samt företagarkerksamhet grundade ålders- och invalidpensioner:

1) pension i enlighet med de i denna lag fastställda minimivillkoren;

2) med stöd av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden beviljad pension;

3) pension i enlighet med det i lagen om pension för kommunala tjänstemän och arbetstagare (202/64) stadgade grundpensionsskyddet;

4) pension i enlighet med lagen om statens pensioner (280/66), beräknad på det sätt som är stadgat i 10 § 1 mom. i samma lag;

5) med stöd av pensionsstadgan för Finlands Bank beviljad pension i enlighet med grundpensionsskyddet;

6) med stöd av pensionsstadgan för Postbanken beviljad pension i enlighet med grundpensionsskyddet;

7) med stöd av pensionsreglementet eller pensionsstadgan för folkpensionsanstalten beviljad pension i enlighet med grundpensionsskyddet;

8) med stöd av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/66) beviljad pension som motsvarar den i 4 punkten nämnda pensionen;

9) i enlighet med pensionsstadgan för ortodoxa kyrkosamfundet beviljad pension i enlighet med grundpensionsskyddet;

10) pension enligt minimivillkoren i lagen om pension för lantbruksföretagare;

11) pension enligt minimivillkoren i lagen om pension för företagare;

12) pension enligt lagen om sjömanspensioner (72/56); och

13) pension enligt lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Nådendal den 26 juli 1985

Republikens President

Minister

Lag
om ändring av 2 § lagen om statens pensioner

Given i Nådendal den 26 juli 1985

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 19 april 1985 (326/85), som följer:

2 §

Denna lag gäller inte

anställning som begynt efter det förmånstagaren fyllt 65 år;

anställning under den tid, för vilken förmånstagaren på grundval av tjänste- eller arbetsförhållande eller företagarverksamhet uppbär ålderspension enligt denna lag eller annan lag eller förordning, eller sådan invalidpension vars storlek fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern eller av motsvarande arbetsförtjänst;

anställning som beaktas för pension enligt lagen om sjömanspensioner (72/56) eller enligt lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (/); ej heller anställning i vilken förmånstagarens arbetsförtjänst i denna eller, om han samtidigt innehar två eller flera anställningar, i dessa sammanlagt i medeltal understiger 90 mark i månaden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.
Det i denna lag stadgade markbeloppet motsvarar det löneindextal som fastställts för år 1966.

Nådendal den 26 juli 1985

Republikens President

Minister